

Estampes Montserratines

El Cavall Bernat

per Manuel Forasté

Tota la muntanya de Montserrat és un bosc de turons i de cimals de pedra que, formant agulles, sorgeixen dels fons dels precipicis i s'enlairen de forma capritxosa cap al cel. Aquesta conformació geològica ha fet que l'escalada a Montserrat sigui una veritable escola de grimpaire i aquesta muntanya única sigui considerada com el paradís dels escaladors.

Cada turó té el seu nom, i cada via per a pujar-hi té la seva denominació, però n'hi ha un que per la seva grandiositat i esveltesa, per la seva altitud i dificultat, ha estat sempre considerat com un cim especial. És el Cavall Bernat.

Aquest gegant de pedra té una altura sobre el nivell del mar de 1.099 metres, però l'enorme tija que s'eleva des de mitja muntanya té una alçària, des del peu, de 150 metres que és el que el fa més respectable. És tan magnífica la seva situació predominant sobre la muntanya que l'arquitecte Gaudí va tenir la idea de fer un mirador al capdamunt del cim. Hi volia fer una escala que s'anés cargolant pel cingle fins arribar a dalt de tot, on hi hauria una gran corona de ferro forjat. Sobre la corona, una estrella enllumenada. Malauradament aquest projecte no es va dur a terme.

Les dificultats naturals de l'emplaçament feien difícil que a l'escalada montserratina, on tots els cims eren assolits un per un, el Cavall Bernat es resistís a la seva ascensió pels grans entrebancs que es presentaven. No hi havia manera de poder-lo coronar.

No fou fins a l'any 1935 que un grup format per tres escaladors va poder assolir la cima per primera vegada. Aquesta notícia va remoure tot l'excursionisme català i el fet fou considerat com una gran proesa. A partir de llavors han sovintejat les ascensions, i a nosaltres ens cal remarcar que la sisena coronació del cim fou feta l'any 1940 pel Centre Excursionista del Vallès de la nostra ciutat.

L'any 1946, i degut a la devoció a la Patrona dels escaladors, es va entronitzar una imatge de la Mare de Déu de Montse-



rrat a dalt de tot del cim. (Era la primera vegada que es feia una entronització d'aquestes característiques a tot Espanya). Aquesta imatge era feta de pedra artificial i, com que pesava molt, la van fer a troços i la van muntar a dalt del turó. L'escultura no va poder resistir les inclemències del temps degut a la poca qualitat dels materials i es va anar desintegrant poc a poc.

Vista la mala impressió que donava als escaladors una Verge tan desfigurada, i aprofitant el 75è aniversari de la coronació de la Mare de Déu de Montserrat, les entitats excursionistes de Catalunya van portar a terme una nova entronització. Aquesta vegada es tractava d'una imatge feta d'alumini i reproducció de la versió idealitzada per l'escultor Camps Arnau. A la cordada per pujar la nova Mare de Déu al cim s'hi aplegaren una quinzena d'escaladors, entre ells dos monjos del mateix monestir, i fou presentat per més d'un centenar de persones. En arribar la Verge a dalt el públic esclatà en un clamoreig d'aplaudiments. Amb motiu d'aquesta segona entronització es va encunyar una

medalla amb l'alumini sobrant després de fondre la imatge; medalla que es va regalar a tots els excursionistes (tipus I).

Sovint, i per honorar la seva Patrona, hi pugen parelles de nuvis escaladors acabats de casar per tal d'oferir-li a la Mare de Déu de les altures el ram de núvia. Moltes vegades és un ram de flors bosqueses collit a la mateixa muntanya.

L'any 1952, amb motiu del XXXV Congrés Eucarístic Internacional de Barcelona que es va celebrar sota el patronatge de la Mare de Déu de Montserrat, es va dir una missa al cim del turó per suplicar de la Verge el bon resultat del Congrés. No cal dir que els preparatius de la cerimònia, com són la pujada de l'altar i de tots els ornamentals necessaris, fou a càrrec dels incansables escaladors que fins i tot hagueren de fer vivac a dalt del cim tota la vigília. Era el dia 27 d'abril, festa de la Mare de Déu.

Moltes són també les escalades femenines que han pujat el Cavall, i també són molt notables les escalades efectuades pels estrangers, que arribats a dalt es queden meravellats de la seva panoràmica.

No fa molt, i segurament portats per una mala idea, algú va desclavar la imatge d'alumini que ja feia trenta anys que hi era i la va robar.

Però l'esperit devot de l'excursionisme ha pogut més i altre cop hem assistit a una nova entronització. Aquesta vegada la Verge és de fundició de ferro, obra de l'escultor Jordi Alvarez, i pesa 200 kg. Va ésser dipositada a la cima per un helicòpter. En commemoració d'aquest fet s'ha encunyat una altra medalla (tipus II).

I així, des d'ara, quan altre cop els forçats excursionistes arriben a la cima del Cavall Bernat, la Patrona dels escaladors els rep amorosament i els dona la benvinguda amb la dolcesa del seu somriure.



Tipus I



Tipus II